

2017-14400

Zienswijze primaire begroting 2018, perspectiefnota 2018 en jaarrekening 2016 GRD

16 mei 2017

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor op grond van artikel 147 lid 2 van de gemeentewet te besluiten tot het naar voren brengen van een zienswijze over de concept primaire begroting 2018, de Perspectiefnota 2018 en de concept jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

De secretaris,

De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

.

De griffier,

De voorzitter,

portefeuillehouder: Kamsteeg, A.
informatie: Marjon Dekker
telefoon: 078 770 35 20
e-mail: mdekker@zwijndrecht.nl
bijlagen: 9
ter inzage:

Toelichting

Inleiding

De Drechtraad stelt op 4 juli 2017 de primaire begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (hierna GRD) vast voor het begrotingsjaar 2018. Op 6 april 2017 heeft het Drechtstedenbestuur de ontwerp primaire begroting toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten zijn acht weken in de gelegenheid een zienswijze te geven. Dezelfde procedure geldt voor de jaarrekening, waarin financiële verantwoording wordt afgelegd over het afgelopen jaar.

Sinds 2017 maakt de Perspectiefnota onderdeel uit van de planning & control cyclus van de GRD. De Perspectiefnota vormt een tandem met de primaire begroting en wordt daarom ook in dit raadsvoorstel behandeld.

De GRD heeft als laatste het beleidsvoorstel minimabeleid voor zienswijze aangeboden. Omdat dit beleidsvoorstel naast een financiële afweging ook vooral een inhoudelijke afweging is, wordt het beleidsvoorstel minimabeleid in een apart raadsvoorstel aan u ter zienswijze voorgelegd.

Concept primaire begroting 2018

In de begroting zijn geen voorstellen voor nieuw beleid opgenomen voor 2018. Zoals gebruikelijk wordt eind 2017 een geactualiseerde begroting 2018 opgesteld, die aan de Drechtraad wordt aangeboden voor vaststelling begin 2018.

In de geactualiseerde begroting wordt onder andere verwerkt:

- Inhoudelijke ontwikkelingen, inclusief financiële consequenties van nieuw en gewijzigd beleid.
- Besluitvorming over de perspectiefnota.
- Toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.
- Actualisering van de middelen vanuit Rijksbudgetten.
- Kostenindexering.
- Structurele doorwerkingen van de rekeningresultaten 2016 en de bestuursrapportages 2017.

De belangrijkste financiële mutaties in de primaire begroting 2018 zijn het tekort op inkomensondersteuning en het budget voor minimabeleid. Het budget voor minimabeleid is verhoogd met € 1,2 miljoen in verband met de stijging van het bereik onder de doelgroep en het groter aantal uitkeringsgerechtigden. Deze overschrijding van het budget door bestaand beleid wordt verder betrokken bij het beleidsvoorstel minimabeleid. In het raadsvoorstel 'zienswijze beleidsvoorstel minimabeleid' gaan wij hier nader op in.

Tekort inkomensondersteuning

Op basis van de beschikbare gegevens medio februari 2017 geeft de berekening voor 2018 aan dat het tekort kan doorstijgen naar circa € 13,8 miljoen. De verwachting is echter dat de rijksuitkering hoger wordt en dat de kosten lager kunnen uitvallen. Daarom is in begroting de gemeentelijke bijdrage aan het tekort opgenomen voor € 9,8 miljoen. In de risicoparagraaf (pagina 34/35) is het risico opgenomen van hogere uitkeringslasten en het risico en de kans dat de rijksuitkering lager of hoger wordt dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Het tekort op inkomensondersteuning lijkt inmiddels een min of meer structurele vorm aan te nemen. Was de verwachting van de GRD bij de geactualiseerde begroting 2016 nog dat zich geen tekort zou voordoen, inmiddels weten we dat het tekort over 2016 € 7,8 miljoen bedraagt. In de geactualiseerde begroting 2017 stijgt het tekort op inkomen van € 5,5 miljoen in de primaire begroting 2017 tot € 9,4 miljoen. Voor 2018 wordt nu dus een tekort van € 9,8 miljoen geraamd.

Het tekort over 2017 is (nog) niet vertaald in de begroting 2017 van de gemeente Zwijndrecht. Deze vertaling vindt u terug in de 1^e bestuursrapportage 2017. Reden om het tekort van de primaire begroting 2017 van de GRD niet te vertalen in de lokale begroting waren de grote onzekerheden rondom de bepaling van de hoogte van het tekort. De geactualiseerde begroting 2017 is in februari 2017 door de Drechtraad vastgesteld waardoor de 1^e bestuursrapportage 2017 het eerste moment is waarop (de stijging van) het tekort in de lokale begroting verwerkt kan worden.

Doordat het tekort over 2017 (nog) niet is verwerkt in de begroting 2017 en de begroting 2017 van de GRD geen meerjarenperspectief bevat is ook voor de jaarschijf 2018 in onze begroting geen rekening gehouden met dit tekort. Hierdoor moet het tekort voor 2018 ad € 9,8 miljoen in volle omvang worden verwerkt, wat neerkomt op een bedrag van € 1,438 miljoen voor de gemeente Zwijndrecht. Omdat ook de apparaatskosten die verband houden met inkomensondersteuning stijgen, moet rekening gehouden worden met een extra bijdrage op inkomensondersteuning van in totaal € 1,8 miljoen.

Diverse malen is door de gemeenten, waaronder de gemeente Zwijndrecht, in hun zienswijzen gevraagd om voor zover mogelijk een meerjarig perspectief te schetsen van de ontwikkeling van de inkomensondersteuning ten behoeve van de verwerking in het meerjarenperspectief en/of risicoparagraaf van de gemeentelijke begrotingen. In bijlage E wordt hier nu invulling aangegeven. Dit meerjarenperspectief is net als de raming voor 2018 omgeven met de nodige onzekerheden (lees structurele compensatie door het Rijk) rond de ontwikkeling van het aantal statushouders, het macrobudget en het objectief verdeelmodel.

De macro budgetten voor het sociaal domein moeten structureel toereikend zijn om de kosten van het sociaal domein op macro niveau te dekken. Uiteraard kan het voorkomen dat er zich op lokaal niveau tijdelijk overschotten of tekorten voordoen. Het kan het niet zo zijn dat er zowel op macro als lokaal niveau structureel sprake is van een tekort. Dat vraagt dan maatregelen en bijstelling van beleid, lokaal én landelijk.

Perspectiefnota 2018

In de perspectiefnota 2018 legt het Drechtstedenbestuur drie voorstellen tot een totaal bedrag € 1.629.000. De voorstellen zijn:

- Loon- en prijsontwikkeling 2018 ad € 1.000.000
- Regionaal Meerjarenprogramma ad € 519.000.
- Uitvoeren Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren ad € 110.000.

Structureel nieuwe beleidsintensivering zijn achterwege gelaten.

In de Perspectiefnota 2018 worden de voorstellen ad € 1.629.000 afgezet tegen de totale ontwikkeling volgens de septembercirculaire 2016 ad € 2.112.000. De financiële resultaten uit de primaire begroting 2018 zijn niet vertaald in de Perspectiefnota 2018 en daarmee niet afgezet tegen de budgettaire ruimte volgens de op de septembercirculaire 2016 gebaseerde 'trap-op'-uitkomst. Ruimte volgens 'trap-op' heeft immers logischerwijs betrekking op de totale begroting van de GRD. Overigens wordt dit verband wel tekstueel gelegd in het bijbehorende raadsvoorstel. De autonome ontwikkeling op inkomensondersteuning uit de primaire begroting 2018 ad € 9,8 miljoen alleen overschrijdt al ruim de budgettaire ruimte uit de septembercirculaire 2016. Naar aanleiding van de diverse gesprekken in het portefeuillehoudersoverleg Middelen en het Drechtstedenbestuur wordt hier in het bijgevoegde voorstel voor de Drechtstraad (bijlage 4) wel een relatie mee gelegd.

Dit leidt tot het voorstel aan de Drechtstraad om *'Kennis te nemen van de oproep van gemeenten om de begroting richting de geactualiseerde begroting 2018 naar beneden bij te stellen, om de gemeenten tegemoet te komen in hun financiële opgave'*. Meer concreet hebben de wethouders in de bestuurlijke afstemming aangegeven, dat zij het Drechtstedenbestuur verzoeken om binnen de eigen begroting ruimte te zoeken voor de in de Perspectiefnota opgenomen loon- en prijsontwikkeling én voorstellen (samen optellend tot € 1.629.000). Daarnaast hebben de wethouders in het licht van de brede integrale financiële opgave waar zij voor staan, verzocht om een nader bestuurlijk gesprek en proces, om met name binnen het sociale domein te zoeken naar maatregelen om de gemeentelijke uitgaven naar beneden bij te stellen.

Wij stellen voor in de zienswijze te benoemen dat deze neerwaartse bijstelling echt noodzakelijk is gezien de gemeentelijke financiële opgave. Wij verzoeken ten aanzien van de gemeentelijke bijdrage de nullijn te hanteren. Dit betekent dat de GRD of de zaken uit de perspectiefnota niet uitvoert en/of dekt binnen de eigen (geactualiseerde) begroting van de GRD. Het oplossen van de genoemde ruim 1,6 miljoen euro binnen de reguliere begroting is een eerste noodzakelijke stap. Want ook daarna resteert een forse opgave om de stijging van de gemeentelijke (extra) bijdragen te beperken vanwege de grote tekorten bij de bijstand én de verwachting dat de tijd van overschotten bij de Wmo voorbij is.

Concept jaarrekening 2016

De GRD sluit ook het jaar 2016 positief af. Het resultaat van de jaarrekening na mutaties in de reserves bedraagt € 1.508.000. Voor een overzicht van de resultaten per onderdeel van de GRD verwijzen wij u naar de tabel op pagina 11 van de jaarrekening 2016. Op de jaarrekening is nog geen accountantscontrole toegepast waardoor de uitkomsten nog kunnen wijzigen.

Het onderdeel SCD kent het grootste voordeel, n.l. € 903.000. Dit wordt veroorzaakt door niet ingevulde vacatureruimte ad € 475.000, lagere lasten voor catering, beveiliging en schoonmaak ad € 245.000 en de afrekening vakantiegeld 2016 die € 98.000 lager uitvalt. Ook het onderdeel Ingenieursbureau heeft uiteindelijk een positief resultaat van € 500.000. Hier staat wel tegenover dat een negatieve frictiekostenreserve is gevormd van € 866.000 voor de noodzakelijke dotatie aan de voorziening frictiekosten. Deze negatieve reserve moet de komende jaren aangevuld worden uit de verwachte positieve resultaten. Voor deze verwerking is gekozen omdat anders een tekort van € 366.000 door de eigenaren moet worden gedekt. Op basis van de 2^e bestuursrapportage 2016 van de GRD is door de eigenaren rekening gehouden met een positief resultaat van € 500.000. Dit bedrag wordt nu gewoon uitgekeerd.

Het aandeel van de gemeente Zwijndrecht in het positief resultaat 2016 bedraagt € 281.000. Omdat in de 2^e bestuursrapportage 2016 al rekening is gehouden met de uitkering van het resultaat van het Ingenieursbureau van € 136.000, is het voordeel per saldo € 145.000. Dit wordt meegenomen in de 1e bestuursrapportage 2017.

De GRD laat inmiddels al een aantal jaren op rij een positief resultaat zien. Wij stellen voor het Drechtstedenbestuur te verzoeken een grondige analyse te maken van de verschillen tussen begroting (na wijziging) en realisatie over de afgelopen drie à vier jaar en nader te onderzoeken of de verschillen mogelijk structureel van aard zijn. Verder verzoeken wij structurele onderuitputting door efficiënter werken in de geactualiseerde begroting structureel in te zetten voor het oplossen van de financiële opgave waar wij als gemeenten en GRD voor staan.

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief zienswijze begroting en minimabeleid
2. Concept begroting 2018
3. Aanbiedingsbrief zienswijze Perspectiefnota 2018
4. Voorstel Drechttraad Perspectiefnota 2018
5. Perspectiefnota 2018
6. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2016
7. Concept jaarrekening 2016
8. Voorstel brief met zienswijze op begroting 2018 en jaarrekening 2016
9. Kaderbrief begroting 2018